

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยว

ถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม

The factors affecting the demand of tourists for travel

Nakee Cave, Phu Langka National Park, Nakhon Phanom Province

ธารรัตน์ มหาพันธ์¹, นิรมล สัมมัตตะ^{1*}

¹อาจารย์, สาขาวิชาการโรงแรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยนครพนม

niramon.sum@npu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม 2) ศึกษาองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม จำนวน 370 คน โดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาด้านประชากรศาสตร์ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 55 เพศหญิง ร้อยละ 45 โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว มีภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครพนม การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 - 20,000 บาท นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำนาคีโดยรถยนต์ส่วนตัว โดยลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวแบบกลุ่มเพื่อน ในช่วงวันหยุด นักชัตฤกษ์/เทศกาล

ผลการศึกษาด้านองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี ทั้ง 5 ด้าน พบว่า 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28) 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.15) 4) ด้านที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยว (Accommodation) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.17) 5) ด้านการตระหนักรู้ (Awareness) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42) อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ถ้ำนาคี

Abstract

This research aims to 1) study the demographic factors affecting the demand of tourists to travel to Nakee Cave. Phu Langka National Park Nakhon Phanom Province 2) study the composition of tourist attractions That affects the needs of tourists to travel to Nakee Cave. Phu Langka National Park Nakhon Phanom Province by studying the sample of Thai tourists who traveled to Nakee Cave Phu Langka National Park Nakhon Phanom Province, 370 people used the questionnaire.

The study found that Demographic factors, most tourists were male, 55%, female, 45%, mostly in the age range of 31-40 years old, were married. Most of the domicile is in Nakhon Phanom province. bachelor's degree has a civil service career Which has an average monthly income 15,000 -20,000 baht. Most tourists travel to Nakee Cave by private car. by the nature of traveling as a group of friends During public holidays/festivals

The study found that on the composition of tourist attractions affecting the needs of tourists to travel to Nakee Cave in all 5 As found that 1) Attraction aspect of tourist attraction was at the highest level ($\bar{x} = 4.51$) 2) The ability to access tourist attractions (Accessibilities) is at a high level ($\bar{x} = 4.28$) 3) The amenities of tourist attractions (Amenities) are at a moderate level ($\bar{x} = 3.15$) 4) The accommodation in the tourist area. (Accommodation) at a moderate level ($\bar{x} = 3.17$) 5) Awareness at a high level ($\bar{x} = 4.42$) at a high level

Keywords: Tourism needs, Tourism Attraction Development, Nakee Cave

1. บทนำ

การพลิกโฉมประเทศไทยเพื่อเข้าให้เกิดความก้าวหน้าสู่สังคมเศรษฐกิจช่วยสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน ด้วยการจัดทำแผน(ร่าง) พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2566 – 2570) โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีมิติด้านความสามารถทางการแข่งขันในภาคส่วนการท่องเที่ยวที่เป็นสาขาที่ให้ผลผลิตมีความเติบโตอย่างต่อเนื่องส่งผลทำให้เศรษฐกิจประเทศไทยขยายตัว โดยมุ่งเน้นการสร้างหลากหลายของบริการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปัจจุบัน อีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) โดย นายศิริปรณ์ เชี่ยวสมุทร รองผู้อำนวยการด้านสื่อสารการตลาด ได้ประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวไทยในรูปแบบใหม่ ผ่านทาง Netflix ผ่านสื่อทางภาพยนตร์ ซีรีส์ และสารคดี เป็นต้น เป็นการตอบโจทย์ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ของไทยในด้านประสบการณ์ที่น่าประทับใจตามไลฟ์สไตล์ของนักท่องเที่ยวในมุมมองที่หลากหลายที่ปรากฏในสื่อภาพยนตร์ อาทิ สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งมีความสวยงามมีความโดดเด่น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2565) มีส่วนช่วยดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติ และหนึ่งในนั้น คือ ถ้ำนาคาและถ้ำนาคี ซึ่งมีอาณาเขตที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนครพนม จากภาพยนตร์เรื่อง ฟ้า นาค ภาค 3 เป็นการถ่ายทอดเรื่องราววัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อของชาวอีสานในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ที่มีความผูกพันและมีความศรัทธาต่อพญานาค

นครพนม เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย ซึ่งมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่า วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ผูกพันเกี่ยวกับแม่น้ำโขง และความเชื่อเรื่องพญานาค เช่น ตำนานพญานาคที่เฝ้าพระธาตุพนม และพระธาตุประจำวันเกิด 7 วัน พญาศรีสัตตนาคราช บริเวณริมแม่น้ำโขง และถ้ำนาคีที่มีอาณาเขตอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูลิงกา เป็นต้น สำหรับอุทยานแห่งชาติภูลิงกา เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ โดยมีพื้นที่ ครอบคลุม 2 อำเภอ 2 จังหวัด ประกอบด้วยอำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม และอำเภอบึงโขลง จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่กำลังเป็นนิยมของนักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติภูหินลิงกา ได้แก่ น้ำตกตาดโพธิ์ น้ำตกตาดขาม น้ำตกกินรี เจดีย์กองข้าวศรีบุญเนา ข้างนาคา และถ้ำนาคี ซึ่งถ้ำนาคีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม (ผู้จัดการออนไลน์ ,2564)

ถ้ำนาคีนี้มีลักษณะเป็นเพิงหินขนาดใหญ่ มีลวดลายคล้ายเกล็ดของพญานาคขนาดใหญ่ กำลังนอนขดตัวอยู่ ปัจจุบันถ้ำนาคีกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความศรัทธาต่อองค์พญานาค เส้นทางถ้ำนาคีนี้ อยู่ตรงบริเวณภูลิงกาเหนือซึ่งผ่านสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติทั้งหมด 9 จุด คือ วังนาคี ผานาคี หินสาเลี๊ยะ ลานธรรม (หัวภู) หินพญาศรีสัตตนาคราช ไขพญานาค หินโลมา (วาท) เจดีย์กองข้าวศรีบุญเนา และเศียรพญานาคองค์ที่ 9 (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2565) แต่อย่างไรก็ตามถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูลิงกา จังหวัดนครพนม กำลังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวอยู่ในขณะนี้ มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ตลอดจนถ้ำนาคีก็ยังคงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่ ทำให้การรองรับเพื่อตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวนั้นยังขาดการพัฒนา และไม่ตอบโจทย์ต่อนักท่องเที่ยวได้ดีเท่าที่ควร

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูลิงกา จังหวัดนครพนม เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวถ้ำนาคีและการท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครพนม ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการตอบสนองต่อนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับการบอกเล่าเรื่องราว (Story Telling) ประวัติความเป็นมา ตำนานความเชื่อ และความศรัทธาต่อองค์พญานาค อันจะส่งผลทำให้การท่องเที่ยวถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูลิงกา มีความอย่างยั่งยืน และส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของจังหวัดนครพนมในอนาคต

2. นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูลิงกา จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พาหนะในการเดินทาง ลักษณะการท่องเที่ยว และช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5 ด้าน หรือ 5As (Tourism Western Australia 2009) ได้แก่ 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว 4) ด้านที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยว 5) ด้านการตระหนักรู้

ถ้ำนาคี หมายถึง ถ้ำที่มีลักษณะเป็นเพิงหินขนาดใหญ่ซึ่งมีลวดลายคล้ายเกล็ดของพญานาคที่กำลังนอนขด

ตัวอยู่ และมีหินที่มีลักษณะเหมือนหัวงูขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บนพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติภูแล้งคา อำเภอบ้านแพ่ง จังหวัดนครพนม

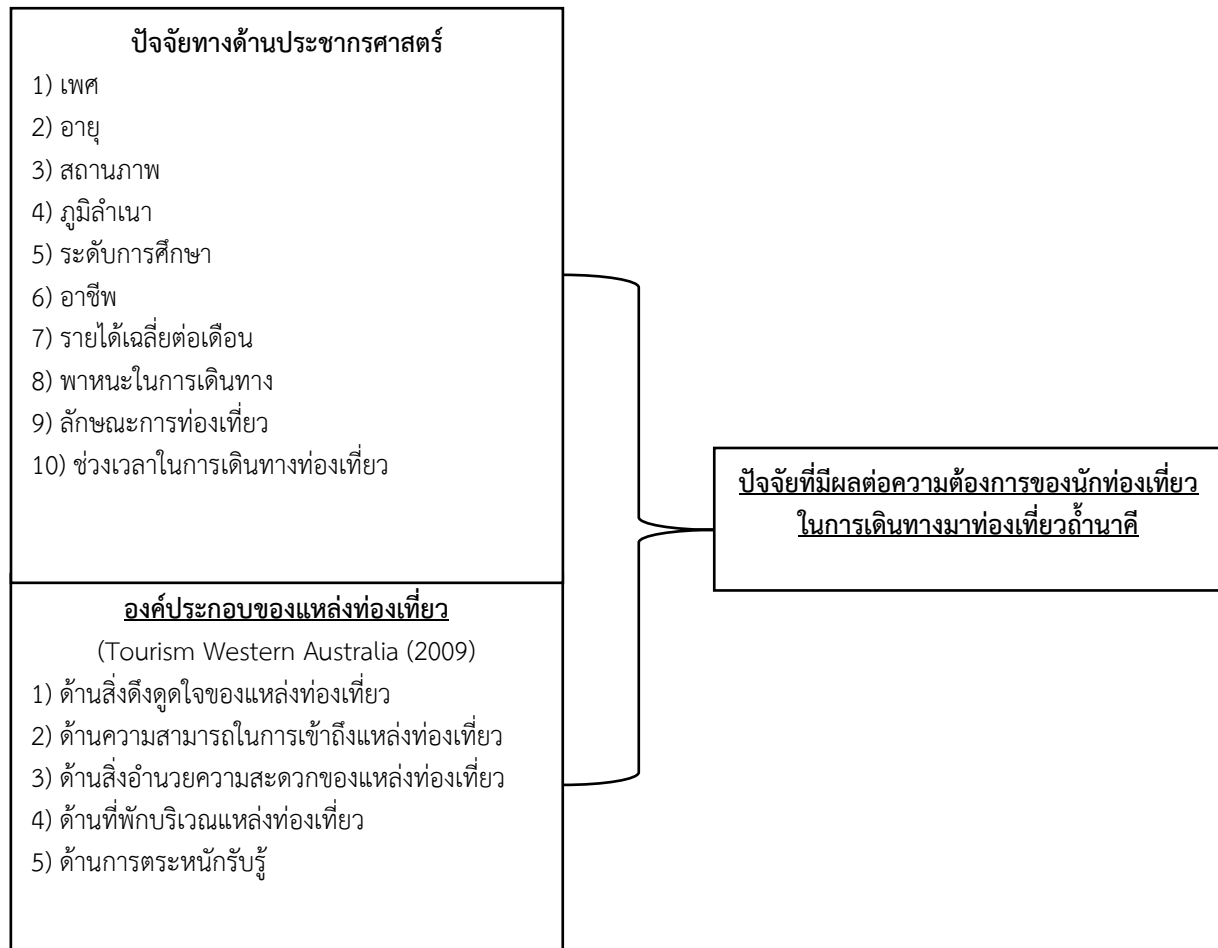
3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำน้ำคิ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ที่มีผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำน้ำคิ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม

4. ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้
 - 1.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่
 - (1) ปัจจัยทางด้านเพศ อายุ สถานภาพ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พาหนะในการเดินทาง ลักษณะการท่องเที่ยว และช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว
 - (2) องค์ประกอบของการท่องเที่ยว 5As (Tourism Western Australia (2009) ได้แก่ 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) 4) ด้านที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยว (Accommodation) 5) ด้านการตระหนักรู้ (Awareness)
 - 1.2 ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำน้ำคิ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม
2. ขอบเขตทางด้านประชากรศาสตร์
ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากรศาสตร์ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำน้ำคิ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม

5. กรอบแนวคิด

6. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดนครพนม (อุทยานแห่งชาติภูหลวง, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำนาดี อุทยานแห่งชาติภูหลวง จังหวัดนครพนม จำนวน 400 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling Random)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participative observation) และแบบสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม

(Non-Participative observation) เพื่อสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม

2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านทางด้านประชากรศาสตร์เป็นแบบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พาหนะในการเดินทาง ลักษณะการท่องเที่ยว และช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำนาคี มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

3. การรวบรวมข้อมูล

3.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่พื้นที่วิจัย ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม – 31 สิงหาคม 2565 คือ บริเวณถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ นำข้อมูลเชิงปริมาณไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ส่วนข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด นำมาสรุปเป็นความเรียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (Denzin,1970) ในการตรวจสอบด้านข้อมูล (Data Triangulation)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยมี เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00– 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

4.3 รวบรวมข้อเสนอแนะ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

7. วิธีดำเนินการวิจัย

1.ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม

นักท่องเที่ยวเป็นเพศชาย (ร้อยละ 55) เพศหญิง (ร้อยละ 45) โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31– 40 (ร้อยละ 38) มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 56) ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครพนม (ร้อยละ 58) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 60) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 20) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 -20,000 บาท (ร้อยละ 22) ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครพนม (ร้อยละ 68) เดินทางมา

ท่องเที่ยวถ้ำน้ำคิโดยรถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 63) ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวแบบกลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 68) และมาเที่ยวในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์/เทศกาล (ร้อยละ 57)

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำน้ำคิ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ที่มีผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวถ้ำน้ำคิ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)			
1.1 นักท่องเที่ยวมีความศรัทธาต่อองค์พญานาค	4.60	0.59	มากที่สุด
1.2 เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงความเชื่อเรื่องพญานาคกับถ้ำน้ำคิ	4.56	0.54	มากที่สุด
1.3 สถานที่ท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพทางธรรมชาติที่สวยงาม	4.54	0.54	มากที่สุด
รวม	4.51	0.50	มากที่สุด
2. ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities)			
2.1 มีเว็บไซต์เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้นักท่องเที่ยวทราบอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.53	มาก
2.2 มีแผนที่ ป้ายบอกทางประจำจุดเป็นระยะ รวมถึงป้ายบอกกฎ ระเบียบ และข้อห้ามที่เข้าใจง่ายและมองเห็นได้อย่างชัดเจน	4.38	0.42	มาก
2.3 บริเวณทางเดินขึ้นถ้ำน้ำคิมีความปลอดภัย	4.34	0.52	มาก
รวม	4.28	0.51	มาก
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว (Amenities)			
3.1 เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับตำนานความเป็นมาของถ้ำน้ำคิและมีความสุภาพ	4.24	0.55	มาก
3.2 ห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยวสะอาดและเพียงพอ	2.51	0.72	ปานกลาง
3.3 ที่จอดรถปลอดภัยและเพียงพอ	2.72	0.80	ปานกลาง
รวม	3.15	0.69	ปานกลาง
4. ด้านที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยว (Accommodation)			
4.1 ห้องพักรหรือโรงแรมมีราคาเหมาะสมกับสถานที่	3.25	0.65	ปาน

			กลาง
4.2 ห้องพักหรือโรงแรมเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.16	0.63	ปานกลาง
4.3 ห้องพักหรือโรงแรมสะอาดมีความปลอดภัยและมาตรฐาน	3.12	0.69	ปานกลาง
รวม	3.17	0.64	ปานกลาง

5. การตระหนักรู้ (Awareness)

5.1 ถ้านาคีเป็นสถานที่ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ และมีความเป็นเอกลักษณ์	4.48	0.51	มาก
5.2 ควรให้ความเคารพต่อสถานที่ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว	4.42	0.52	มาก
5.3 ไม่ส่งเสียงดังหรือทำพฤติกรรมที่เป็นการรบกวนระหว่างการเดินทางในบริเวณถ้ำนาคี	4.36	0.59	มาก
รวม	4.42	0.60	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) 4) ด้านที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยว (Accommodation) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) 5) ด้านการตระหนักรู้ (Awareness) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความศรัทธาต่อองค์พระยาคี ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาได้แก่ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงความเชื่อในเรื่องพระยาคีกับถ้ำนาคี ($\bar{X} = 4.56$) และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพทางธรรมชาติที่สวยงาม ($\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ

2) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีเว็บไซต์เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้นักท่องเที่ยวทราบอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาได้แก่ มีแผนที่ ป้ายบอกทางประจำจุดเป็นระยะ รวมถึงป้ายบอกกฎ ระเบียบ และข้อห้ามที่เข้าใจง่ายและมองเห็นได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.38$) และบริเวณทางเดินขึ้นถ้ำนาคีมีความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ

3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับตำนานความเป็นมาของถ้ำนาคีและมีความสุภาพ ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาได้แก่ ห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยวสะอาดและเพียงพอ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51$) และที่จอดรถปลอดภัยและเพียงพอ ($\bar{X} = 2.72$)

4) ด้านที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ห้องพักหรือโรงแรมมีราคาที่เหมาะสมกับสถานที่ ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้ำนาคี ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) รองลงมาได้แก่

ห้องพักหรือโรงแรมเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.16$) และห้องพักหรือโรงแรมสะอาดมีความปลอดภัยและมาตรฐาน ($\bar{x} = 3.12$) ตามลำดับ

5) ด้านการตระหนักรู้ พบว่า ถ้านาคีเป็นสถานที่ที่มีความศักดิ์สิทธิ์และมีความเป็นเอกลักษณ์ ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวถ้านาคี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมาได้แก่ ควรให้ความเคารพต่อสถานที่ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.42$) และไม่ควรงส่งเสียงดังหรือทำพฤติกรรมที่เป็นการลบหลู่ระหว่างการเดินทางในบริเวณถ้านาคี ($\bar{x} = 4.36$) ตามลำดับ

8. สรุปและอภิปรายผล

1. แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถ้านาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม พบว่า สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในการที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวถ้านาคี คือ การมีความศรัทธาต่อองค์พญานาค ตามตำนานความเชื่อที่ว่า พญานาคเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่แสดงถึงสัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่ ความอุดมสมบูรณ์ คนส่วนใหญ่มักมีความเชื่อในเรื่องของโชคลาภ เงินทอง และความสำเร็จ และถ้านาคียังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพทางธรรมชาติที่สวยงาม แต่นักท่องเที่ยวยังมีความต้องการพัฒนาในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐมีการประชาสัมพันธ์ที่ไม่มากนัก ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ทราบข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวและถ้านาคีไม่เป็นที่นิยมมากเมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวถ้านาคา จังหวัดบึงกาฬ ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวถ้านาคีในสื่อที่มีความหลากหลายช่องทาง และมีการปิดถ้านาคี เพื่อเป็นการฟื้นฟูธรรมชาติไม่ให้เสื่อมโทรม อีกทั้งช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเพิ่มขึ้น ดังที่อัสระพงษ์ พลธานี (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบของศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า สิ่งดึงดูดใจและการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด คือ เป็นสถานที่ที่มีความศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่เคารพศรัทธาของนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านความคุ้มค่าต่อค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด

2. นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ในระดับมาก โดยองค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้ง 5 ด้านนั้น ควรมีการปรับปรุงเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ ทั้งในส่วนของโรงแรมที่พัก การมีที่จอดรถที่เพียงพอและเหมาะสม รวมถึงร้านขายของที่ระลึกที่มีความหลากหลาย สิ่งเหล่านี้เป็นการปรับปรุงเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคตที่จะเดินทางมา นอกจากนี้แล้วควรต้องมีการลงทุนด้านที่พัก ห้องพักร หรือโรงแรมให้มีความหลากหลาย มีความปลอดภัยต่อและได้มาตรฐาน เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะวันหยุดยาวที่ทางราชการได้กำหนดไว้ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้ห้องพักไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ดังที่ จิรัชย์ นิพิทธิโยธิน และศิริกัญญา วิรุณราช (2563) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของกองทัพเรือในเขตอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เช่น ต้องการให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการที่พักในแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยว และมีการปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐานให้มีคุณภาพดีและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกันดังที่ นุชนารถ กฤษณมัย และปรีดา นัคนเร (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว กรณีอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวและศึกษาแนวทางการ

พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการสูงสุด 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากรให้บริการ ด้านสาธารณูปโภค และด้านอาหารและเครื่องดื่ม นอกจากนี้ยังพบว่า ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรที่พร้อมสำหรับการบริการไม่ว่าจะเป็นด้านการให้ความรู้ การสร้างความประทับใจในการให้บริการ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ และด้านอาหารและเครื่องดื่ม

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถ้ำน้ำคิ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ถ้ำน้ำคิ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม มากขึ้นอันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม ส่งผลทำให้รายรับทางการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาช่วยดูแลและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

9. ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ โดยเฉพาะร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องพัก และที่จอดรถ ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว มีมาตรฐานในเรื่องการดูแลรักษาความสะอาด ความปลอดภัยตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว

2. ควรมีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมาให้ความรู้ประชาชนในพื้นที่ ในการพัฒนาสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ รวมไปถึงการเตรียมพร้อมในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว

3. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ควรนำผลการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถ้ำน้ำคิ อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา จังหวัดนครพนม ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ภายในจังหวัดนครพนม

อ้างอิง

[1] กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[2] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). แผน(ร่าง) พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 “พลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”. สืบค้นจาก <https://www.nesdc.go.th/download/document/Yearend/2021/plan13.pdf>, เข้าถึงเมื่อ 26 มกราคม 2565.

[3] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2565). Netflix จับมือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โปรโมทการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมไทยผ่านภาพยนตร์. สืบค้นจาก https://tatnewsthai.org/news_detail.php?newsID=5132, เข้าถึงเมื่อ 26 มกราคม 2565.

[4] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). เช็คอิน 10 ที่เที่ยวนครพนมซิลล์เมืองริมโขงสนุกครบทุกรสชาติ. สืบค้นจาก <http://i-san.tourismthailand.org/3629/>, เข้าถึงเมื่อ 26 มกราคม 2565.

- [5] ผู้จัดการออนไลน์. (2564). ถ้านาคีของดีคู่ถ้านาคา อุทยานแห่งชาติภูแล้งคาชวนเที่ยว หลั่งดารา-คนดัง นิยมไหว้พระขอพร. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/travel/detail/9640000114778>, เข้าถึงเมื่อ 26 มกราคม 2565.
- [6] สำนักงานจังหวัดนครพนม. (2565). ถ้านาคี อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา บ้านแพง. สืบค้นจาก <http://www2.nakhonphanom.go.th/charm/detail/78>, เข้าถึงข้อมูลวันที่ 26 มกราคม 2565.
- [7] Poltane, I. (2019). การศึกษาองค์ประกอบของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะเต่า จังหวัด สุราษฎร์ธานี. *Journal of Thai Hospitality and Tourism*, 14(2), 17-24.
- [8] Supachayo, P. S., Dhanabaddo, P. T., Noonklum, D., & Chimhad, P. (2021). การพัฒนา ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเมืองโบราณเวียงสระ ตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัด สุราษฎร์ธานี. *Journal of MCU Nakhondhat*, 8(5), 393-406.
- [9] Bahee, B., Jehno, N., Samahae, A., Samoh, N., Kenanga, A., Waranantakul, W., ... & Waranantakul, O. (2021). การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : น้ำตก ชาร์โต อำเภอชาร์โต จังหวัดยะลา. *RMUTK Journal of Liberal Arts*, 3(1), 1-13.
- [10] Nipityotin, J., Wirunrat S. (2020). ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของกองทัพเรือในเขตอำเภอสตูล จังหวัดสตูล. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 28 สิงหาคม 2565.
- [11] Kritsanarom, N., Nakre, P. (2021). การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สอดคล้องกับพฤติกรรม และความต้องการของนักท่องเที่ยวกรณี อำเภอนบพิตำ จังหวัด นครศรีธรรมราช. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*, 13(1), 128-140.
- [12] Tourism Western Australia. (2009). Five A's of tourism. Australia: Tourism Western Australia. Retrieved <http://www.ex-mba.buu.ac.th/ACADEMIC/Poster2015/poster063.pdf>.